

VARVET

Medlemstidning för Jordenruntseglare Nr 3, 2022

Alltid vid din sida

Vi kan massor om båtar men framförallt är det passionen till båtlivet vi delar. Så oavsett vart din passion tar dig, är vi alltid vid din sida. Pålitliga, okomplicerade och betrodda av över 100 000 båtägare jorden runt.

PANTAENIUS
Specialist på båtförsäkringar

Marstrand • Tel. 0303 44 50 00 • pantaenius.se

Ordförande har ordet

Sommaren har tagit slut och vi tackar för en härlig seglingssäsong. Vädret skiftar så det har varit som vanligt. Flera båtar har vänt söderut och jag önskar dem lycka till. Det är spännande att ge sig iväg och jag påminns om hur det var när Ulla och jag seglade ut på vår jordenruntsegling. Alla förberedelser och uppdatering av all utrustning ombord. Känslan när man lämnar och vännerna som vinkade av oss när vi släppte förtöjningarna.

Nu firar JRSK 35 år, det är fantastiskt att klubben har funnits så många år. För att klubben skall leva vidare behöver vi nya funktionärer med energi och nya idéer. Flera funktionärer har varit med i många år, de har gjort ett fantastiskt jobb men vill att nya krafter tar vid. Detta är ett allvarligt budskap. Vi vill väl att JRSK skall leva vidare.

Jag uppmanar er att ta en ordentlig tankeställare om vad du kan göra som funktionär. Belöningen är att komma in i ett trevligt gäng som har samma intresse och inte minst ha roligt. Det blir det vi gör det till.

Vi har haft en klubbträff där Helene och Bosse Niklasson höll ett mycket uppskattat föredrag om deras segling på The Great Loop,

Det blev en Eskader till Läsö i september. Vi hade som förra året en fantastisk tur med vädret. Vi var 13 båtar. Vi satt runt långbord på kajen och det var hög stämning, alla verkade ha kul och vi fick många positiva yttringar.

Det är lite trögt med artiklar till Varvet, fatta pennan och berätta något om era seglingar och äventyr, gärna något om segling i närområdet. Tipsa om bra ankringsställen eller något intressant ni varit med om.

Vi ses!

Mats Wängdahl
s/y Hokus Pokus

VARVET 2022-3

Omslagsbild: Roger Magnusson,
s/y Zutana; oväder på Korsika

INNEHÅLL

- 4 The Great Loop
- 5 Nya avseglargrupper
- 6 Läsöeskader
- 8 Åskoväder på Korsika
- 10 Tahiti och Moorea
- 16 Farliga späckhuggare?
- 18 Teakdäcksrenovering
- 20 Coco Island 2009
- 32 La Rochelle - Vigo
- 38 Huahine
- 44 Raiatea

Medlemsavgift 2022:

Betala 300 kr per båt till plusgiro
37 94 16-1. Ange "Ny medlem"
med namn och epostadress

Höstens första klubbkväll: The Great Loop

Runt 40 medlemmar samlades till höstens första klubbträff på restaurang Oscar den 7 september. Gissningsvis var många nyfikna på kvällens föredrag om "The Great Loop" längs amerikanska ostkusten, de stora sjöarna och Mississippi till Mexikanska Gulfen.

På plats fanns Helene Hurtig och Bosse Niklasson som med sin båt SeaQuest en Najad 360 startade sin långsegling 2008 och så småningom efter besök på Kanarieöarna, Kap Verde, Brasilien och Karibien landade i Florida och funderade på vad nästa mål skulle bli. De hade tillstånd att stanna i USA i 6 månader och båten fick stanna i 2 år. De bestämde sig för att uppleva USA och ta denna för oss i Sverige, lite mer ovanliga rutten.

"The Great Loop" görs säkert vanligast och lättast med motorbåt, men en och

annan seglare gör sig besvär med av- och påmastningar och transport av mast eftersom det annars inte går att passera under broarna. Bottenförhållandena ändrar sig och detta ledde vid ett tillfälle till en lätt grundstötning och då var det bra att vara medlem i Boat US/Sjöräddningssällskapet.

Båten måste vara utrustad med "pump-out" för toan och det är strikta regler kring detta. Det fanns inte många segelbåtar och ibland långt mellan ställen att angöra. Strömmen i Mississippi kunde vara 5 knop.

Ett tips är att det är gratis att ladda ner sjökort och på www.greatloop.org finns mycket information att hitta. Medlemskap i AGLCA (America's Great Loop Cruisers Association) rekommenderades.

Till fina bilder fick vi följa Helene och Bosse genom vacker natur och sevärdheter liksom samhällen med vacker arkitektur.

Överallt möttes de av stor gästfrihet.

Vi i publiken fick lyssna på ett trevligt och inspirerande föredrag som kanske lockar fler av våra medlemmar att göra "The Great Loop".

Text: Laila Kall

Nya avseglargrupper startas

Avseglarmingel

Flera avseglargrupper har startats inom JRSK de senaste åren. De vänder sig till alla som ska ge sig iväg på lång- eller längesegling de kommande åren. Grupperna har varit populära och snabbt blivit fulltecknade. Avseglargrupperna är ingen kurs, utan vi skaffar information tillsammans som vi delar mellan oss och diskuterar. Ämnesområdena kan vara t.ex. långfärdsutrustning, mat, ekonomi, reservdelar, el, sjukvård, försäkringar, båtdokument, stormtaktik m.m.

Tanken är att träffas hemma hos varandra en gång i månaden där vi presenterar och diskuterar några ämnen.

Vi startar nya grupper i oktober.

Anmäl genom att skicka ett mail till avseglare@jrsk.org

*Johan och Birgitta Prison
samordnare*

FLASKPOST från s/y Lira

Vi har det bra på vår väg västerut. Vi har tagit oss till västra Sardinien, efter att ha legat inblåsta i hamn ett antal dagar.

På Korsika uppmättes som mest 62 m/s, vi har sett filmer från flera vikar, med uppspolade segelbåtar överallt. Ren tur att vi inte var där, det är inte speciellt långt bort. Nu väntar vi på ett bra väderfönster för överfarten till Balearerna, och Menorca. Där hoppas vi på att plocka upp en ny durk till dingens, som ska levereras till en av marinorna.

Just nu pumpar vi minst två gånger om dagen, tjatigt!

Men, allt tillhör båtlivet, vi är inte de första med läckande gummibåt!

Allt gott från s/y Lira,
Thomas, Irene och Skipper!

Läsöeskader 2022

Besättningarna på 13 JRSK-båtar samlades helgen den 2-4 september för en härlig träff i Österby på Läsö. Hamnkaptenen hade reserverat en av hamnbassängerna för oss.

Denna gång hade vi ingen samling i någon hamn på svenska kusten utan sågs först på Läsö, något alla närvarande var nöjda med.

Liksom förra årets eskader som också genomfördes i september hade vi sagolikt väder.

Stämningen vid grillarna och långbordet var på topp. Nya kontakter knöts, gamla bekanta möttes under glada skratt och med intressanta berättelser. Erfarenheter och planer diskuterades.

När vi ätit och beundrat den magiska solnedgången och det blev lite kyligare,

avslutade vi kvällarna med lite barhäng på Marina Park.

Det vackra vädret på dagarna lockade till promenader, cykelutflykt med lite "rumpskav". De lite bekvämare tog sig med gratisbussen till Vesterö på Läsös västsida. Några sågs proviantera av handlarens "tillbud". Kanske vågade sig några på ett dopp i havet, dock inte undertecknade som föredrog att njuta naturen på land.

Deltagarna verkade nöjda med årets sensommareskader enligt denna modell.

Fair Winds önskar vi alla långseglare både hemma och ute i världen!

Laila & Claes-Olof Kall
Klubbmästare

Åskoväder på Korsika 2022

Text och bild: Roger Magnusson och Pernilla Otterberg, s/y Zutana

Vi anlöper Calvi (Korsika) en lördag förmiddag för att hitta ett bra läge att ankra på och ankrar på cirka sex meters djup. Ni som varit där känner säkert till att bojområdet utanför marinan, som man betalar en slant för att ligga på, ligger lite närmare Calvi stad och utgör ett ganska stort område och vi som hellre vill ankra får en bit med jollen att ta oss in till stan på. Det är bra ankarbotten, sikten i vattnet är god och det är lätt att se ankarstället ordentligt. Västra Korsika har väldigt mycket att erbjuda när det gäller ankarvikar som jag varmt kan rekommendera, men beroende på vindriktning ger inte alla så bra skydd alla gånger. Men här skulle vi nog kunna känna oss trygga.

Att uppleva ett åskoväder tror jag nästan alla som långseglar varit med om, mer eller mindre i alla fall. Vi har seglat från tidig vår i Medelhavet och hela tiden varit

uppdaterade på olika väderappar och andra vädersidor, vi följer vädret noggrant och så även denna gång. Vi har sett att ett åskoväder är i antågande under natten till söndag och vi sitter uppe till långt in på natten för att avvakta och får beskåda ett fantastiskt ljusinferno som utspelar sig på himlavalvet. Blixtarna kommer i ett och avlöser varandra inom samma sekund och lyser upp hela himlen.

Tidig morgon vid fyratiden börjar det regna ordentligt (läs skyfall) och med det följer en massa blixtar med kraftiga åskknallar och vinden tilltar plötsligt. Det blir full fart upp ur kojén. Båten kastas fram och tillbaka och det sista jag såg på vindmätaren innan vi stängde ner alla instrument och packade in allt i ugnen, var 25 m/s och detta skulle visa sig bara vara början...

Vinden tilltar i styrka och det är alltid svårt att avgöra hur mycket det blåser, men enligt uppgifter vi fått i efterhand blåste det ihållande över 40 m/s. Vi kastas runt som i en tombola, det råder kaos omkring oss med båtar som draggar och panik utbryter hos kringliggande. Vi startar motorn för att hålla oss beredda, Pernilla

flyger omkring som en vante nere i ruffen och ropar att det låter konstigt från fören. Allt inne i båten far omkring och nu gäller det att säkra allt, vem hade trott att det skulle bli orkanvindar av detta åskoväder. I en och halv timma pågår infernot men det ljusnar och vi blev åskådare till en fördelse på stranden. Nio båtar, varav en stor 70 fots motoryacht ligger uppspolade. Alla hade de legat på boj kvällen innan men låg nu alltså uppspolade med bojfasten och allt.

Vi undersöker båten och oss själva och upptäcker snabbt att avlastaren som håller kättingen och ska tåla en belastning på 2,5 ton har gått av och att hela kättingen som nu ligger runt lintrumman, har löpt ut. Det var alltså den som bankade och slog och löpt ut som Pernilla hade hört genom stormen. Det visar sig att axeln har blivit böjd men att spelet fortfarande fungerar hjälpligt, men hur länge är frågan. Att detta hände var nog det som räddade oss. En solpanel hade gett sig av i stormen men den lyckades vi bärga senare och tro det eller ej, den fungerade! Ett gäng bulor och blåmärken är de enda kroppsskador vi ådragit men herregud, vi lyckades hantera situationen.

Detta var den första av tre riktigt stygga stormar vi skulle få uppleva på sex dagar visade det sig. Vi kom helskinnade undan detta första inferno men det kom alltså mer. Något luttrade mötte vi nummer två på tisdagsmorgonen och hanterar även det med lärdomar från det första ovädret, denna gång blåste det «bara» 25 sekundmeter. När det på torsdags morgon ska bli dags för det tredje flyr vi Calvi under onsdagen

och ger oss av till den östra sidan. Vi seglar norrut mot Cap Corse och tar skydd inne i Macinaggio marina inför nästa busväder och ser till att bli ordentligt förtöjda. Inne i marinan den morgonen blåste den 30 m/s, västra sidan och Calvi fick dryga 50 m/s i byarna. Det var fullständigt kaos på många ställen och bland annat i Girolata där många båtar förliste efter att ha legat för trångt på boj.

När vi efter ett par dagar hade samlat oss berättade jag om ovädret för min gamla mor (90 år) som replikerade: «Jaja, man ska ha varit med om det också...» Hon har själv seglat i Medelhavet och varit med om liknande stormar.

Det har varit väldigt aktivt med blixt och dunder i Medelhavet denna sommar. Vattentemperaturen har varit, och är fortfarande väldigt hög vilket bidrar till dessa väderfenomen. I stort jag tycker att de olika väderapparna är dåligt uppdaterade när det gäller varningar, speciellt när det varnas för åskoväder som är i antågande. Beträffande stormen som tog 5 människors liv på Korsika den 18 augusti 2022 utfärdades ingen varning alls...

Bengt i Söderhavet

- Tahiti och Moorea

Text och foto: Wim och Elisabeth van Blaricum, s/y Bengt

Vi seglade från Fakarava i Tuamotus och kom fram till Port Pheaton på Tahiti Nyårsafton 2020. Motorn dog och ville inte mer så vi släppte ankarbåden där vi hamnade. Det blev inte mycket nyårsfirande. Viken är en mycket säker ankarplats även om det regnar oftare här än på övriga Tahiti, den kallas för the 'Bay of Rainbows'. Här var vi, i omgångar, flera månader eftersom vi hade en mängd reparationer och lagningar att göra. Inget man ser fram emot men något som behövs. Första prioritet var motorn. Det visade sig att vi hade fått in saltvatten i dagtanken via luftningen som förstörde insprutarpumpen och, delvis, insprutarna. Det mesta går att reparera på Tahiti så också motorn. Vi använde Dominique, en mycket erfaren mekaniker, som tog av pumpen och insprutarna för, trodde både han och vi, renovering. Pumpen var tyvärr

'död' som fransmännen säger. Det var lite annat på motorn som också var 'dött' och fick ersättas. Resultat: en 'död' plånbok. Pumpen kasserades och en ny, renoverad, pump köptes hos Dieselelec i Papeete som också renoverade insprutarna. Dominique monterade det hela och lagade lite övrigt. Timingen gick tyvärr inte att justera till den som angavs i instruktionsboken (1,37) till vår gamla MD-31A men Dominique fick ner den till 1,5. Motorn har sedan dess fungerat klanderfritt även om den låter lite mer än innan. Luftningen till dagtanken ändrades.

Staden vid viken heter Taravao och erbjuder det mesta man kan behöva. Vi fick våra Covid-vaccineringar här på sjukhuset. Elisabeth gick till tandläkaren och jag (Wim) var på akuten på sjukhuset med ett otäckt tropiskt sår (stafylokocker). Ett par gånger tog vi 'Bengt' till ankarplatser på Tahiti Iti för att testa motorn. Elisabeth åkte på Sverigebesök. Jag målade hela båten och umgicks med en del andra seglare som hade valt Port Pheaton för orkansäsongen. Här finns en liten marina med dito varv, segelskola, dykskola och en segelmakare.

Flera gånger seglade vi till Moorea där vi oftast ankrade på revet på utsidan av Cooks

Bay i 3-4 meter vatten för att göra rent båtens botten och snorkla, en av våra favorit platser. Inne i den spektakulära viken finns bensinmack och supermarknad. Lite längre bort en välsorterad järnaffär.

Ett par besök på Huahine och Raiatea/Tahaa blev det också men vi seglade ofta tillbaka till Moorea eller Tahiti när vi fick besked från vår agent Gondrand att ett paket hade kommit fram. Vi bytte bland annat ut kylaggregatet och spisen, installerade fler solpaneler, sydde ett nytt soltak, köpte en ny inverter och monterade ytterligare en vindgenerator. Det mesta skickades från Ocean Chandlery i England via DHL och fungerade mycket bra. Vi beställde även en mängd reservdelar via dem. Ett par gånger samkörde vi med andra seglare för att få ner agentkostnaderna som ligger runt 2000 kronor.

Vi besökte Papeete, som ligger 65 kilometer från Taravao, flera gånger med bussen. Här finns inga hållplatser så man vinkar in

den. Billigt och bra fast musiken är oftast på högsta volym och AC:n gör att man fryser. Föraren och medpassagerarna är vänliga och hjälpsamma, och så säger man hej (Ioarana). Turen tar minst 1,5 timme, ibland betydligt längre på grund av trafiken. Oktober 2021 öppnade Valdivia, Chile sina sjögränsen så vi seglade till Huahine för att handla, klarera ut och segla söderut. Två dagar innan vi skulle åka stängdes gränsen igen på grund av Omikron. Besvikna bestämde vi oss för att göra det mesta av underhåll här i Polynesien och seglade tillbaka till Tahiti där vi ankrade på Airport Anchorage mitt emot flygplatsen i väntan på en plats i Marina Papeete. I slutet på 2021 blev det äntligen en ledig plats. Marinan har halva priset under orkansäsongen som är lågsäsong här (ungefär 4000 kronor/månad eller 1200/vecka för vår båt) och det är alltid fullt.

Vi tog fram våra cyklar för att cykla runt på Tahiti. Vi gjorde ett antal utflykter bland

annat till Point Venus. Papeete är ingen stor stad men många affärer ligger långt ifrån varandra och då är cykel ett bra hjälpmedel, biltrafiken är kaotisk med många köer och dålig luft. Vi har vanliga mountainbikes som vi tar isär och förvarar i förpiken. Vi bytte till gelbatterier, motorrummet fick ny isolering och vi skaffade en ny ankarkätting. Den gamla jollen såldes, tillsammans med två utombordare och reservdelar, till en lokal kille som jobbar som utbildare på Sjöfartsverket i hamnen. Vi köpte en gummijolle, en TrueKit katamaranjolle från Nya Zeeland och en elektrisk utombordare, en E-Propulsion, från en lokal återförsäljare. Batteriet till den laddas med sol och vindenergi och klarar flera timmars drift. Vi är mycket nöjda med den tysta motorn och den stabila jollen. Ett nytt försegel, en Code-o, köpte vi från Australien, komplett med en endless line furler. Ett par gånger gick vi tidigt på morgonen till söndagsmarknaden för att köpa lokalodlad frukt

och grönsaker till hyfsade priser samt himelskt gott grillat fläsk. Vi firade jul och nyår med vänner men till slut fick vi nog av marinalivet och styrde 'Bengt' ut ur passet.

Vi lämnade Tahiti februari 2022 för att segla till Australöarna och vidare till Tuamotus och eventuellt Kanada (Chile var fortfarande stängt). Halvväggs till Raivavae hamnade vi i en tropisk front. Åska och blixtar runt om oss, mitt i natten förstås, men vi seglade vidare söderut med revad stor och delvis inrullad genua. Ur ingenstans kom en vindby på över 45 knop. Vi hann inte rulla in seglet som revs sönder i

den hårda vinden. Vi rullade in den så gott det gick, drejade bi och avvaktade. Vinden minskade efter sex timmar så vi rullade ut stageseglet, ökade ytan på storen och kryssade vidare söderut. Efter ett antal timmar var det dags igen, 45 knop som öppnade två sömmar på stageseglet. Vi rullade in det och drejade bi tills det blev ljust. Genuan behövde en segelmakare medans vi bedömde att vi kan laga stageseglets sömmar själva. Bengt vändes om tillbaka till Port Pheaton på Tahiti. Vi kom fram i mörkret till det obelysta och smala L-formade passet, dessutom regnskurar. Som tur var hade vi varit igenom passet, och sparat spåren många gånger så Elisabeth satt inne bakom datorn och gav anvisningar till rorsmannen (Wim) ute i regnet. Inne i passet finns två bojar som bara kunde ses med strålkastaren. Den tredje, på utsidan, har inte funnits på länge. Vi hade aldrig gått in om det var första

gången utan drejat bi utanför i väntan på dagen.

Segelmakaren i viken, Mado, hade mycket att göra så det tog nästan en månad innan vi fick vår genua tillbaka. Hon hade tagit över segelmakeriet för bara ett par veckor sedan och var mycket trevlig och hjälpsam. Lagningen blev bra.

Man lär känna en del folk när man stannar länge på ett ställe men när man seglar vidare träffar man inte de man blivit vänner med igen. Nick på 'Fleur' seglade till Kanada, Bob och Ann på 'Baloo' seglade till Fiji, Neill och Heidi på 'Artemis' tog sig till Australien, Tim och Van på 'Burasari' valde Fiji liksom våra vänner från 'DueSouth' och många andra som vi har träffat. Några fick nog eller fick barn, sålde båten, åkte hem och gick tillbaka till det gamla livet.

Vi seglar vidare österut mot Chile i November.

Besök av vår lots i NZ

Sharron Beck vår trevliga JRSK's lots/pilot i Whangarei, Nya Zealand gjorde en snabbvisit i Sverige och hann med ett kort besök hos oss på S/Y Comedie i augusti. Sharron ansvarar för Town Basin Marina och pratar gärna svenska och tar lite extra hand om oss besökande svenska seglare. Hon lovade

att senare i höst återkomma med aktuell information om läget i NZ.

*Hälsningar
Laila och
Claes-Olof Kall*

FLASKPOST från s/y Andante

Efter litet drygt en månad har nu Andante tagit oss till södra Bretagne. Vi ligger idag i en charmig liten stad som heter Bénodet. Marinan ligger en bit uppför en flod, så man ligger väldigt skyddat för alla väder.

Vi har hittills dagseglat genom Danmark, Kielkanalen och utmed Nordsjö- och Atlantkusten. Vi var i Nederländerna i ett par veckor och gick Staande Mast Route, vilket kan rekommenderas. Särskilt den norra delen genom Friesland tyckte vi väldigt mycket om.

Efter att vi slussade tillbaka ut i Nordsjön har vi tagit oss söderut i ganska rask takt. Vi hade ett stopp på Guernsey där vi fick leverans av ett nytt Hydrovane vindroder samt en Jordan Series Drogue. Tack vare Ocean Cruising Clubs eminente Port Officer på ön hade vi en leveransadress för DHL. Vi fick sedan alla lådorna levererade ner till hamnen.

Efter Guernsey gick vi tillbaka till Frankrike och Bretagne, vars vilda och vackra kust är helt fascinerande. Det tar tid att vänja sig vid att läsa sjökort som visar hur det ser ut bara ibland.

Vår plan var att gå vidare till La Rochelle, för att stanna cirka tio dagar. Claes ska jobba med båten medan Anna åker hem till Göteborg och hälsar på barnbarnen. Nu blir det inte La Rochelle, för de har båtmässa i drygt en månad. Istället går Claes med båten till Rochefort (tack till Stefan Oswaldson för tipset!).

Det går bra att följa oss via vår sida på Facebook, Andante Sailing. Där försöker vi skriva en gång i veckan.

Hälsningar från Claes och Anna Engelin på Andante

Segeldukar för långfärd:

1. Vectran, Dacron med Vectranarmering
2. Nautosphere, Dacron med Dyneemaarmering
3. Fibertech Dyneema/Aramid

Tala med våra segelmakare om vad som passar dig bäst.

LUNDH SAILS

031-293021

Sven Källfelts gata 28

426 71 V. Frölunda

www.lundhsails.se info@lundhsails.se

Välkommen hem Anders Eriksson, Malala!

Foto: Claes Jansson

Skall vi vara rädda?

Text: Lisa Köhler, s/y Randivåg

Sedan några år har vi seglare hört talas om späckhuggare som skadat segelbåtar längs atlantkusten på Spanien och Portugal. Spanska myndigheter har nu berättat att det har varit 236 fall sedan 2020, fram till mitten av september 2022. Varken myndigheterna eller forskare kan förklara varför späckhuggarna ger sig på segelbåtar.

“Det är inga attacker som späckhuggarna gör”, säger Alfredo Lopez från de spanska myndigheterna. “Vi tror att späckhuggarna leker och att de då skadar båtarna, så vi kallar det interaktioner.” Mr Lopez säger att interaktionerna inte har ökat över tid, men att de inte heller minskar. Han fortsätter:

“De flesta interaktionerna har varit med båtar 15 meter eller mindre, och det är inte enbart segelbåtar som späckhuggarna leker med, utan även andra båtar, t ex fiskebåtar och ribbåtar på valsafari.”

Vare sig späckhuggarna leker eller attackerar, så har nästan 250 båtar blivit skadade under två år. Det är främst rodren på segelbåtarna som blivit skadade då späckhuggarna biter i rodren och beroende på hur rodret sitter fast i båten och vilket material det är byggt av, så går rodret mer eller mindre sönder. Detta innebär att den skadade segelbåten inte kan styra och oftast måste begära bärgning in till land.

Det finns råd från de spanska myndigheterna till den som möter späckhuggare som är att segla nära kusten och att stänga

av alla instrument och sitta tyst i båten vid en ”interaktion”. Tanken är att späckhuggarna då skall ledsna på leken och ge sig av, men många är de som talar om timmar av späckhuggare som “leker” med båtens skrov under vattnet. Det har även hänt, vid minst ett tillfälle, att båten tagit in så mycket vatten att den sjönk. Lyckligtvis blev besättningen räddad.

En del har lyckats bli av med späckhuggarna genom att backa båten. Detta verkar tydligen inte vara lika roligt för späckhuggarna och de ger sig iväg. Men det är inte alltid möjligt att backa båten, det kan vara vågor, tidvatten eller annat som gör detta omöjligt.

Vad gör folk då för att skydda båten och sig själva? En del har med sig sk “pingers”, dvs ett instrument som sänder ut ett ljud som är tänkt att skrämja bort valar och andra havsdjur från nät och andra fiske-redskap. Det finns också “smällare” för dykare som har börjat användas. Detta är ett hjälpmedel för att kalla upp dykare till ytan, när det kastas i vattnet blir det en liten explosion som märks i vattnet. Om detta skrämmer bort späckhuggarna? Det är ingen som vet, men besättningarna känner sig tryggare med dessa hjälpmedel ombord.

Hur skall man då tänka som seglare, går det att undvika späckhuggarna? Ja, till viss del, det går att undvika att segla i de områden som späckhuggarna befinner sig, de

följer troligen en bestämd rutt längs kusten på Spanien och Portugal, de följer efter den blåfenade tonfisken. Tonfisken finns i närheten av Gibraltar under våren och följer sen kusten upp till Biscayabukten dit de kommer i slutet av sommaren. Så just nu är bästa sättet att undvika späckhuggarna att inte vara där de förväntas vara, lite statistik finns sen två års ”interaktioner”.

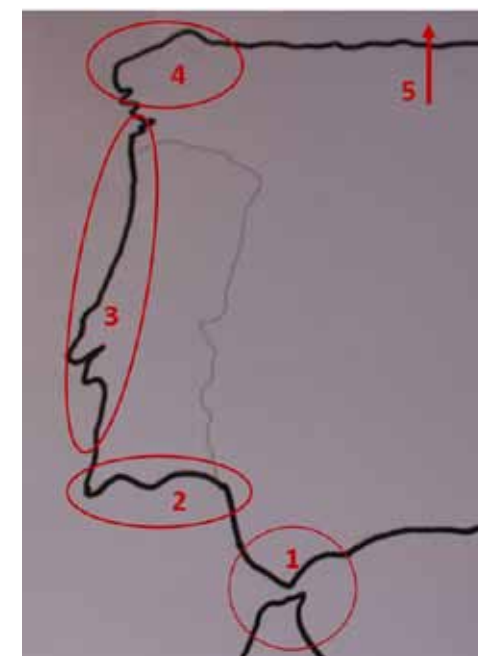
Nu finns också en obekräftat nyhet att forskarna tänker sätta sändare på späckhuggarna och att vi seglare (och andra intresserade) skall på en webbsida kunna se var späckhuggarna är, för att vi skall undvika segla i dessa områden. På så sätt tror forskarna att späckhuggarna skall tappa intresset att ”leka” med segelbåtarna. Märkningen skall ske när späckhuggarna kommer tillbaka till Gibraltarområdet - antagligen någon gång i vinter. Vi hoppas detta med märkning stämmer, att vi seglare kan undvika vara där späckhuggarna är och att späckhuggarna tappar intresset för segelbåtarnas roder. För visst vill vi seglare kunna segla från norra Europa under sommaren och ner genom Biscaya i augusti eller ut ur Medelhavet med sikte norr ut under våren, utan fara för att förlora rodret!

Mer information: www.orcaiberica.org, www.theca.org.uk/orcas och facebookgrup-

perna: Orca attack reporting och Orca attack solutions

Här nedan visas antalet interaktioner 2020-2022(från Orca Iberica):

1. April - augusti	121 st
2. Juni - september	20 st
3. September - oktober	47 st
4. Juli - oktober	77 st
5. Juni - oktober	10 st

Teakdäcksrenovering

Text och bild: Johan Prison, s/y Xavita IV

Teakdäcket på vår 40 år gamla Najad är slitet, skruvarna tittar fram och nåten lossnar, några ribbor har släppt från underlaget. Vad göra? Lägga nytt däck kostar en förmögenhet och är knappast värt för en så gammal dam. Eftersom över hälften av den ursprungliga tjockleken om 12 mm finns kvar, beslutade vi att själva renovera däcket. Lyckligtvis är det divynycell och inte balsa i sandwichdäcket och inga vattensjuka omåden har hittats. Man byggde rejäla båtar på sjuttio- och åttiotalen.

Såhär gjorde vi:

Bild 1
Pluggar och skruvar tas bort. En multima-skin skär upp nåten så lösa teakribbor kan försiktigt lossas med mejsel och spackelspade.

Bild 2
Skruvhålen borras upp och fylls med epoxy.

Bild 3
Sikaflex smetas ut med spackelspade. Se till att hela ytan täcks.

Bild 4
Återläggning av teakribbor.

Bild 5
Tyngder för att pressa ner ribborna i sikaflexen. Vid krökta ribbor behövs skruvtingar för att pressa ihop ribborna sidledes.

Bild 6
Nåtremsning med nåtskrapa. Fördjupning av nåten med handöverfräs försedd med hemmagjord styrplatta som följer nåten.

Bild 7
Maskering

Bild 9
Finjustering av nåten med hemma-
gjord nåtkniv med rakblad.

Bild 11

Pluggarna huggs av med en vass mejsel och slipas ner med multimaskin. Återstår en lätt slipning av hela däck och/eller Boracolbehandling.

Bild 8

Teakdecking Systems nåtmasa kräver ingen primning. Nåtmassan trycks ned i nåten med spackel. Vänta inte för länge med att ta bort tejen, annars drar man upp massan med tejen.

Bild 10
Nya pluggar
sätts i Sikaflex.

BERTHON

SCANDINAVIA

ÄR DU INTRESSERAD ATT KÖPA ELLER SÄLJA EN ANDRAHANDS PREMIUMBÅT?

Berthon Scandinavia är specialiserade på försäljning av andrahands segel- och motorbåtar 30–80 fot tillverkade mellan 1990–2020.

GEFION 73 / 1996

HALLBERG-RASSY 62 / 2001

HANSE 54S / 2011

WINDY 46 CHINOOK / 2017

X-YACHTS 452 / 1990

HALLBERG-RASSY 412 / 2015

MALÖ 39 / 2002

WINDY 39 CAMIRA / 2018

Se hela vårt utbud på berthonscandinavia.se

+46 304 694 000 | brokers@berthonscandinavia.se | Henån, Orust

Berthon Storbritannien
0044 (0)1590 679 222
brokers@berthon.co.uk

Berthon Frankrike
0033 (0)4 93 63 66 80
brokers@berthonfrance.fr

Berthon Spanien
0034 639 701 234
brokers@berthonspain.com

Berthon USA
001 401 846 8404
sales@berthonusa.com

Vart tog cheddarosten vägen?

Vi besöker sjörövarön Coco Island. År 2009

Text och bild: Ulla och Mats Wängdah, s/y Hokus Pokus!

Det är den 23 december 2009 och vi har precis fått nya och utvilade besättningsmedlemmar. Vi hade bestämt träff i Tambor i Ballena Bay Costa Rica. Mats bror Douglas med fru Meta och sonen och surfaren Max kom i taxi och vi transporterade ut dem i Filiokus till Hokus Pokus. Upp packades Kalles Kaviar, sillburkar, knäckebröd, godis, ansjovis, skvallertidningar, några GP, post och inte att förglömma pepparkakor, godis och teckningar från Eric och Ida. Julen var räddad. Men var tog den utlovade cheddarosten vägen? Det uppstod en diskussion mellan Douglas, Meta och Max, först om vem som ansvarade för att osten hamnade i kassen från kylen i hyrstugan och sedan, hur den kunde försvinna för "någon" hade kollat att kylskåpet var tomt.

Kära vänner, vi väntar med intresse på svaret. Vart tog julosten vägen?

Alltnog, vi kunde inte spilla vår ungdom här så vi tog upp ankaret och seglade till Isla Tortuga som är en liten ö inte långt ifrån Puntarenas. När vi kom fram ankrade vi på 6 m djup och sandbotten. Här är fina snorkelvatten och ett populärt ställe för turistbåtar och lokalbefolkning. Det var här vi skulle fira jul. Panacea låg och väntade på oss. Dagens middag blev fisksoppa på en stor grann guldmakrill på 8,5 kg som vi tagit några dagar tidigare och som fått ligga och vila sig i frysen. Alla tyckte att soppan var himmelskt god. Om den var himmelsk måste det väl betyda att den hade hög och universell smak? Det spilldes ingen tid för plötsligt så befann sig hela besättningen i julbadet, det blev också tid till lite snorklig. Stackars Max, han hade skadat en trumhinna när han stack in en tops alldeles för långt in i huvudet och fått läkarstopp på att doppa huvudet under vattnet.

Det blir mörkt redan vid fem/sextiden på kvällarna så vi blir inte sena och snart låg vi alla horisontellt och väntade på att tomten skulle komma nästa dag. Max var lite orolig att han inte skulle hitta oss. Sömnens blev inte bra för våra gäster för de är inte vana vid värmen fast Ulla och jag tyckte att det

var ganska ok. Äntligen var det morgon och efter badet dukades det upp en härlig frukost. Douglas och Meta ombads att ta Filiokus och köra på tur så Ulla och jag kunde koncentrera oss på julmaten. Klockan tre var alla inbjudna till det uppdukade julbordet. Agnes och Bertil kom klädda i tomteluvor och var julglada. Alla hälsades välkomna till bords och för att förhöja julstämningen läste Mats ur boken Karl Bertil Jonssons julafton, inte en tår sparades och det uppstod en förtätad julstämning. Julbordet bestod av julskinka (senapsgratinerad burkskinka), sill, matjessill, potatis, köttbullar, fyllda ägghalvor, prinskorv, Jansons frestelse, rökt kyckling med mera. För att göra det extra besvärligt var det uppdukat inne på bordet så alla fick gå in och hämta mat. Den lilla julgranen ståtade stolt på julbordet tillsammans med ett par tomtar. Ulla hade pyntat med lite (ganska mycket tycker jag) julpyrdnader. Maten

smakade bra och när vi kommit till kaffet kom tomten, han hade inte glömt oss. Ibland får man oväntat besök och det fick vi nu. En båt körde fram till oss och det visade sig vara Coastguard, det var sju man ombord och tre av dem bar automatvapen. De kom intill och ville komma ombord för inspektion. Där satt vi i full julutstyrel med tomteluvor och jag hade en julslips till en Hawaiiskjorta och vi var alla fryntligt julglada. Fyra man kom ombord och jag bad dem sitta ned och frågade om de vill ha något att dricka. Två av dem satte sig ned i sittbrunnen tillsammans med oss och två med automatvapen stod på var sin sida på däck. Vi fick snart in dem i vår glada julstämning för att sedan kolla våra skepps- och inkvarteringspapper, skriva rapport varav vi fick en kopia. Allt var ok och de för iväg vinkande glatt. Aftonen förflöt i glädjens tecken och vi somnade alla efter en bra dag. Douglas föredrog att sova i sittbrun-

nen på grund av värmen. På juldagen blev vi bjudna på brunch på Panacea och efter det var det dags att segla tillbaka till Ballena för Douglas, Meta och Max skulle tillbaka till hyrstugan.

Oväntat besök på julafton!

I dag blir det fisk till middag

Max drog upp en tonfisk på vägen tillbaka så han var mycket nöjd med dagen. Vi lyckades få tag på en taxi och sedan var vi ensamma igen. Vi slappade resten av dagen och nästa morgon seglade vi tillbaks till Isla Tortuga där Panacea väntade på oss. På vägen tog vi en ny fisk så reven togs in för nu vill vi inte ha mer. I en vik nära Isla Tortuga ligger Curu Park. Vi gick dit och ankrade och besökte nationalparken. Det var välordnat med utmärkta stigar och på nära håll såg vi massor med apor, capchin och howler. Efter besöket seglade vi tillbaks till Tortuga och snorklade. På kvällen hade vi gemensam middag med Bertil och Agnes. Sent på kvällen kom det en liten båt upp långsides och vi blev konfunderade och undrade om det var bad gays or good gays. Jag lyste på dem med en ficklampa och vad fick jag se? Jo, fyra good gays och fem lobsters. Vi gjorde en deal vilket betydde att vi minskade deras besättning med fem. Stora grytan kom på spisen och vi fixade en festmåltid.

Panacea och vi bestämde oss för fira nyår i Puntarenas. För att komma in där måste man gå in direkt när tidvattnet är som högst på dagen. Det är mycket grunt här och vi hade fått sju/åtta waypoints att gå på där det är som djupast. Puntarenas ligger på en lång smal halvö och här finns en stor fiskeflotta. Vi stryker förbi fiskebåtarna och girar in i mitten. Ekolodet vågar vi inte se på för vi stryker botten. På babords sida går det ut ett par flodmynningar som är helt torrlagda vid lågvatten. Vi fortsätter framåt i en timma och sedan är vi framme vid en liten club marina. Medan vi väntar fixar marinapersonalen fram en pontonbrygga som förtöjs mellan två andra flytpontoner mitt i floden. Förtöjningen av denna verkar inte så proffsig men vi ligger i lä så det ordnar sig säkert. Panacea fick ligga på insidan. Vi tog en dinge iland och checkade in. Här finns det en restaurang med bar och en stor swimmingpool och gratis wifi internet. Det finns också små bungalowers att hyra. Det är välordnat och en trevlig marina

till ett hyggligt pris. Vi bokade in oss för nyårsfirande. Tidvattnet gick ut och snart stod de flesta segelbåtarna på sned. En del doppade nästan skarndäck i vattnet. Vi stod rakt upp och flöt och hade turen att ligga på rätt ställe. En dag låg Panacea lite på sned. På en del båtar kunde de nästan inte vistas ombord när det var lågvatten.

Det går en buss in till Puntarenas alldeles vid infarten till marinan och här beblandade vi oss verkligen med pöbeln. Här är det väldigt fattigt och på bussen ser man inga grevar, baroner eller baronessor. Vi håller ett stadigt handtag på plånboken med vänsterhanden och högern laddad. I Puntarenas finns det många små roliga affärer och det är trevligt att strosa omkring om man är försiktig. Efter att ha shoppat är det skönt att slappa vid poolen och fukta strupen med en kall Imperial. Inne i marinan befinner vi oss i en oas. Då det är nära nyår är det fullt i alla stugorna och vid poolen. Efter att ha varit ensamma till sjöss är det trevligt att se folk och här finns det många uppsnofsade kvinnor att se på. Tillsamman med Agnes och Bertil avnjöt vi våra lobsters.

Nyårsafton kom och vi satt cirka nitio personer vid fint uppdukade bord vid poolside. Borden var vackert dekorerade och det fanns fruktkorgar tätt placerade. Förutom frukt fanns det nyårshattar, tutstrutar med mera. Vi blev placerade vid ett långbord tillsammans med andra besökande seglare. Till de förutbestämda menyerna fanns generöst med lobster. Maten smakade bra och vid desserten spelades det upp till dans. Plötsligt kom det in ett tiotal trumslagare som spelade upp en mycket speciell

trumshow. Vi tvingades att hålla för öronen men det var mycket effektivt och häftigt. De avbytte varandra i trumsolon och var nästan i extas. Kvällen avslutades med ett stort fyrverkeri.

I marinan låg vi säkert då området avpatrullerades hela dygnet. När det var mörkt körde det runt en båt hela tiden och lyste med en stark strålkastare. Vi skulle nu ut på utflykt några dagar. Bertil o Agnes åkte iväg och hyrde en bil och nästa morgon satt vi fyra förväntansfulla i bilen men först skulle vi köra till en gasoldepå och fylla våra gasolflaskor. Vi hade fått en vägbeskrivning och vi körde fram och tillbaka och letade efter stället Pedregal. Vi hittade inte så vi körde tillbaks till marinan och de ringde firman för vägbeskrivning och vi körde tillbaks samma väg där det skulle ligga. Vi hittade ingenting men chansade på en grusväg utan skyltning och efter någon kilometer var vi framme. De fyllde våra flaskor medan vi väntade och vi körde hem med flaskorna och sedan var det semester.

Att köra bil i Costa Rica tar tid och vägarna är inte alltid så bra. Vägbeskrivningar och uppskyltningar är bristfälliga och vi körde fel ett antal gånger, men vi var ju här för att se oss omkring och det fick vi ju. Först skulle vi besöka en kaffeplantage och vi körde runt och vi körde fel och till slut gav vi upp. Det började närma sig kvällen och mörker och kan man inte hitta när det är ljus hur går det då när det är mörkt. Det blev mörkt och vi letade oss fram till Grecia. Vi kom in i stan och av ren tur kom vi direkt på ett litet trevligt hotell och fick parkerat inne bakom en stängd grind på hotellgården. Vi checkade in och gick

sedan en promenad och avslutade kvällen på en liten pub där vi fick lite gott att äta. Nästa morgon tog vi en kort promenad och besökte en speciell stor kyrka. Kyrkan var byggd i plåt och man kan se de långa svetsfogarna. Kyrkan är rostfärgad och ligger mitt i centrum. Det är fina planteringar och en liten park ligger intill.

Vi körde vidare upp i fantastiskt fina landskap bland bergen och var på väg till Vulkanen Arenal. I La Fortuna stannade vi för här ligger Baldi som är ett enormt termalbad. Vi betalade och klev in i en fantastisk fin anläggning med välansade rabatter med massor av blommor. Man går uppför och på sidorna finns det ett stort antal med bad i olika temperaturer. I de översta bassängerna var det varmast. Varje bassäng låg som i en oas kantad med hög grönska och vackra blommor och det finns gott om härliga solstolar. I den varmaste bassängen var det 42 grader. Högst upp var det ett konstgjort vattenfall. Nu var vi ordentligt rena och våra magar längtade efter påfyllning. Vi hittade ett steakhouse i La Fortuna och beställde in stora köttstycken som såg goda ut. Smaken var inget fel på men det var tur att vi inte har löständer. Vi fortsatte vägen runt det stora berget Arenal och kom på rätt sida av vulkanen. Efter att ha kört en stund på dålig grusväg hittade vi ett litet hotell med vulkanutsikt. Vi fick rum och vi gick ut på altanen och såg ett litet vulkanutbrott. Arenal spyr ut var tjugonde minut men då det är så högt upp så får man ha tur med molnen. Svagt såg vi några när det var mörkt och det var röd lava som rann ut över berget. Här uppe är det betydligt svalare och det var skönt med en jacka. Då det

är regnskog regnar det nästan hela tiden. På vägen hit hade vi sett skyltar för Sky Trek så vi körde dit nästa morgon. Det regnade ihärdigt men vi chansade och vi fick plats. När man åker Sky Trek gör man det hängande i en rulle på i en wire. Vi åkte upp i en linbana 1250m upp på berget vilket i sig är en upplevelse. Ulla som inte gillar sådana här äventyr åkte med upp och fick följa med en guide och fick en fin upplevelse i regnskogen.

Vi andra förseddes med regnjacka vilket rekommenderades även när det är torrt för oljeskvätt från wiren. Vidare fick vi en hjälm och en sele samt rullen, ett hjul med handtag på båda sidor samt en ögla där selen hängdes i. Vi fick göra en provtur på en kort sträcka där vi instruerades i hur vi skulle göra. Vi hängde i rullen och vi fick dra in knäna mot bröstet så vi blev som en boll sen hur vi skulle bromsa upp vid andra sidan. Trots det ihärdiga regnet verkade det kul och givetvis med ett kittlande i magen. Det var åtta olika kablar och dess leder ned i zick zack till slutstationen. Den snabbaste sträckan var 628 m lång och farten var 80 km i timmen och tog 42 sekunder den längsta var 760 m med en hastighet på 70 km i timmen. Den tog 45 sekunder. Den wire som var högst var 200m över marken. På en wire åkte man rakt ned i en tunnel under trädkronorna i en hisnande färd. Det var skithäftigt. Mitt ansikte och mina ljusa långbyxor var prickiga av fett från wiren.

När vi körde tillbaks till Puntarenas hamnade vi på en väg som inte kan kallas för en väg och vi fick nästintill krypköra och väja mellan stenar och gropar på vägen. Då är det bra att ha en hyrbil. Vi passerade

en kaffeodling och fick se när plockarna kom ned från sluttningen och fick väga upp vad de plockat och fick en kupong efter vikt vilka de sedan fick lösa in till pengar. Hela hanteringen såg obekvämt ut. På kvällen kom vi tillbaka hem efter tre händelserika dagar. Bilen återlämnades skitig men i ett stycke. Vi låg kvar i marinan några dagar och fixade med båten. Det finns alltid något som behöver skruvas på eller fixas, det skall tvättas och fejas men vi tar det i lugn takt och det som kan göras imorgon gör vi i bästa fall i övermorgon. En kall pilsner vid poolen förlänger livet.

För att Panacea och Hokus inte skulle riskera att slå i varandras master om vi skulle luta för mycket bestämde vi oss för att vända Hokus Pokus så masterna inte kom mitt för varandra. Jag startade motorn och körde ut på springet. Motorn sackade så jag la snabbt i friläge. Hokus Pokus gick inte att dra framåt, alltså vi har en tamp i propellern. När man ser ned i detta äckliga vatten har man definitivt inte lust att dyka i. Det var en förtöjningstamp till pontonen framför oss som satt i propellern. Jag talade med marinapersonalen och en man kom i en båt, han klev ur båten och hade stövlar och cyklop, inga simfötter utan stövlar. Vi förstod, det var lågvatten och han ställde sig på botten. Vad han hade cyklopet till i detta skitiga och grumliga vatten kan man undra. Han gick ned några gånger för att lokalisera sig fram till propellern och sedan gick han ned med kniv och kom upp någras gånger för att hämta luft och till slut var den tjocka tampen bortskuren. Han kom upp på pontonen, tog av sig stövlarna och tömde dem. Och vi kunde vända Hokus Pokus.

Vi checkade ut från Costa Rica och det tog en hel dag. Immigration och custom finns i Puntarenas. Avgifter måste man betala i bank och kön i banken tog en timma. Sedan fick vi ta taxi till Port Captain som finns i en industrihamn med en dryg halvtimmas taxifärd. Väl där fick vi reda på att vi skulle betala ytterligare en avgift till kommunen (inte samma som i Golfito) och det blev taxi tillbaka och stå i kö för att sedan ta taxi till Port Captain igen och fick våra Zarpes. Bertil och jag ropade upp Agnes och Ulla via en bärbar VHF och bad dem checka ut från marinan för vi skulle ut på det nuvarande högvattnet. Vi hann och klarade att komma igenom till öppet vatten. Nu gick vi till den tidigare fängelseön Isla San Lucas, Costa Ricas motsvarighet till Alcatraz. Vi ankrade upp i viken där vi låg skyddat och bra. Vi gick iland och fick se det gamla fängelset. Vi kunde konstatera att fängelsechefen hade bött bra och han hade egen våning i den fina byggnaden i förgrunden efter den långa bryggan. Bakom denna byggnad var det betydligt enklare med flera byggnader med sovsalar och varierande storlek på öppningarna på ljusinsläpp under taket. Här finns det vakter som ser efter anläggningen och som gärna följer med och guidar. Att rymma härifrån var nog inte så enkelt. Mitt i viken ligger en fiskrestaurang på pontoner och de transporterar färskvatten hit i en öppen plastbåt med en stor plasttank ombord.

Nästa dag seglade vi till viken Ballena för att vänta på Agnes och Bertil som gick på dykarkurs i en annan vik. Trots att vi var utcheckade ur landet chansade vi och låg kvar i sju dagar. Panacea kom och vi

lämnade Costa Rica den artonde januari och satt kursen till Coco Island. Vi hade sökt tillstånd och fått det när vi var i Puntarenas. Coco Island ligger cirka 300 nm ut från Costa Rica och ön tillhör Costa Rica. Ont om vind fick vi gott om och vi tog oss mycket långsamt framåt. I ett dygn låg vi bara och drev med nedtagna segel och drev tillbaka. Detta dygn gick vi minus cirka 20 nm. Vi fick lite vind och gick framåt igen och mötte flera sköldpaddor nära båten. De sista 70 nm gick vi med motor och kom till slut fram till Coco Island. Man har lagt ut sex bojar och alla var lediga. Det är ingen skyddad vik och vi ligger och gungar ordentligt sidleds när vinden inte samspelar med inbärningen. Vattnet är kristallklart och det är massor med fisk runt båten. Vi hoppar i vattnet med snorkel och simfötter och befinner oss mitt i fiskstimmen. Vi ligger på 5 m djup ibland för det är tidvatten. På botten ser vi ett tiotal babyhajar och massor med andra fiskar. Vi får besök om-

bord av Rangers som sköter ön (naturparken). De är sex stycken och dessutom finns det 14 volontärer som hjälper till. De kollar våra papper och hälsar oss välkomna. Vi är de enda besökarna. Vi tillåts att gå iland vid en av de två stationerna efter att vi först ha fått lov. Att ta sig iland är ett vågspel och mycket teknik, torrskodda, glöm det, vi blir sjöblöta varje gång. Ofta fylls gummi-båten med vatten så vi har vattentäta bagar för kameror och det vi skall ta iland. När vi skall gå ut igen får vi passa efter en våg och snabbt ut och möta nästa våg, hoppa snabbt i, paddla och på med motorn. Stora vågor rullar in på land och det är mycket med sten. Vid lågvatten är det sand men vi får bära dingen långt upp. Även folket på ön blir genomblöta när de tar sig iland. Dyningarna är stora även när det är helt vindstilla. Rangers hade byggt en jättefräck hängbro av beslagtagen fiskeutrustning. Många har genom tiderna letat efter en enorm sjörövarskatt på ön men nu är det förbjudet att leta efter den.

Vi har kommit till ett dyk och snorkel-paradis. Vid en liten ö intill finns det en uppgrundning och här såg vi hammarhaj och andra hajar i olika storlekar, sköldpaddor och en massa fiskar.

Incheckning på Coco Island

Fiskarna är inte rädda utan kommer fram och några nosar på oss och vi kan nästan klappa dem. Vi såg whitetipped sharks och en stor hammerhead shark När vi på morgonen kliver i vattnet puttar fiskarna oss på under fötterna och tärna och det kittlar. Ön är ogästvänlig från sjösidan med branta klippor runt om, den är hög och det finns många vattenfall ned från bergen och ut i havet. Vi hade fått tillstånd att vara här i 4 dygn och vi fick betala 75 US dollar per dygn. Nu satte vi segel i den svaga vinden och satte kursen till Salina i Ecuador. Första dygnet hade vi lite vind som tog oss framåt och på natten regnade det ordentligt. Vi hade kryss och tog oss framåt på den ena bogen, på den andra stod vi still på grund av strömmen. Den bogen vi kunde segla tog oss inte mot Ecuador. Sedan tog vinden slut, seglen stod och slog och de gjorde ingen nytta så vi tog ned dem och låg här ute på ett spegelblankt hav. Det gungade inte mycket så egentligen hade vi det ganska bra. Solen sken och vi satt och läste, lagade mat och badade. När vi var inne på tredje dygnet på detta sätt tyckte vi att det räckte och satte kursen medströms till Costa Rica. Dit var det bara 280 nm och vi hade diesel så det räckte. Vi hade plockat ned gribfiler med väder och det såg inte ut att bli någon nämnbar ljusning vindmässigt. Det går en stadig ström från Peru och norrut som sedan svänger av mot Galapagos. Det var denna ström vi hade att kämpa mot. Panacea och vi hade kommit ifrån varandra, de har en stor genaker som hjälpte dem fram och de fann vind och kom fram till Ecuador. Vi får stråla samman senare på Galapagos. En dag såg vi en tromb som var

på väg åt vårt håll men lyckligtvis så löste den upp sig.

Vi hade bestämt oss för att segla till Costa Rica och ta upp Hokus Pokus på land för bottenmålning. Vi hade läst om en marina som skulle ha en stor upptagningslift på 70 ton. Vi seglade till Golfito för att klarera in. När vi kom dit frågade vi på Banana Bay Marina om lyftmöjligheter i Costa Rica. 70 tons liften fanns bara i den andra marinans drömmar. Det finns fiskebåtsslipar i Costa Rica och ett par skulle klara Hokus Pokus men då skulle vi behöva anlita vakthållning. Vi stannade ett dygn illegalt och satte kursen till Panama City och Flamenco Marina. Vi skickade ett mail för reservation. Det är långt mellan ankringsplatserna så vi satte klockan på ringning till halvsex och var igång när det ljusnade klockan sex, det blev frukost till havs. Så småningom fick vi lite vind och en Big Eye Tuna. Dagen efter kom vi fram till Isla Cebaco och 152 nm. Här låg vi i ett par dygn och hade det bra. Upp iväg och segla kvart i sex, nu finns det inget stopp på ett par hundra nm. När vi rundade den beryktade Punta Mala blåste det ordentligt och sjön växte. Vi seglade i hård sträck i kuling, loggen visade 8 knop men GPS visade 4-5 knop. Vi hade alltså 3-3,5 knop motström. Vi fick kämpa hela natten i upp till över 20 sekundmeter i byarna och krabb sjö med många över-sköljningar. Klockan tio på kvällen gick vi in i en stor skyddad vik som heter Bahia Pinas och vi hade tur att det var månsken annars hade vi fått stanna ute i en natt till. Ulla var inne i båten och tappade balansen i en stor sjö och slog sig ordentligt i ryggen och rumpen, hon var justerad i över en

vecka. Det var rena rock and rollen. När vi äntligen kom i lä började vinden avta. Här i Panama är tidvattnet upp till 6 meter och den ger en otrevlig sjö när tidvattnet möter strömmen. För att parera de höga sjöarna att bryta in över oss var jag tvungen att handstyra ibland. Vi fick några brytare in i sittbrunnen men vi hade luckorna på plats så vi fick inget vatten in i båten. Vi fick inga skador på Hokus Pokus men för första gången lagade vi ingen mat ombord, det fick bli kaffe och välsmakande smörgåsar. Ulla hade det besvärligt med rumpan och ryggen men slapp myggen. Att reva rullstoren i hårt väder går utmärkt när man har fått in tekniken. Enklarest och snabbast sker detta vid masten, givetvis ordentligt fastsatt med livsele, enda nackdelen är att Ulla blir genomblöt. Här är det så varmt så vi använder vanligtvis inte sjökläder. När vi vaknade på morgonen såg vi ett kustbevakningsfartyg hundra meter från oss. Vi hade inte klarerat in i Panama och varit här i nästan en vecka. Båten gjorde några turer och vi vinkade och de vinkade glatt tillbaka, alltså det var grönt, de kommer inte att besöka oss. Inne i viken ligger Tropic Star Fishing Lodge, hit kommer folk från hela världen för att fiska stora fiskar. De har ett tjugotal motorbåtar och har lyxiga stugor, restaurang, swimmingpool med mera. Stora skyltar talar om att det är privat property och man får inte gå iland. Jag gick in med dingien och frågade en kille på pontonen om jag kunde gå iland, han förstod mig kanske inte men nickade och jag gick upp till restaurangen och frågade efter internet och telefon. En man kom fram till mig och frågade var jag kom ifrån,

det var ägaren och han sa att det var privat. Jag sa att jag bara ville låna en telefon för att kolla vår reservation i Flamenco. Det var ok så jag fick köpa ett telefonkort för satellittelefon. I Panama har man detta system på många ställen ute på öarna och andra otillgängliga platser. Jag frågade vidare om vi kunde få besöka restaurangen på kvällen för att äta middag men det gick inte. Han sa att de fått in en ny grupp så det var fullt. Nästa morgon låg där två kustbevakningsfartyg och det vimlade av folk ombord, vi vinkade och de vinkade tillbaka. Efter att ha utmanat ödet i tre dygn tog vi det säkra och lämnade viken för att segla vidare till Panama City. Vi startade vi femtiden på morgonen och hoppades att komma fram till Islas Las Perlas. Från början gick det som tåget, bra vind och vi sträckte mot målet och hade 2 till 3 knops med oss. Säg den fröjd som varar, vinden kantrade och när vi kom närmre Perlas klarade vi inte höjden och strömmen gick emot. Det var kolsvart när vi var i höjd med ankringsstället så vi bestämde oss för en härlig natt tills sjöss igen. Nu låg vi och stampade igen men efter Perlas skulle vi falla av 30 grader och få lite slack i seglen och lite lättare gång men så blev inte fallet utan vinden kantrade negativt så det blev ingen förändring. Då satte vi på järngenuan och pressade oss fram. Klockan åtta på morgonen droppade vi ankaret utanför Flamenco marina. Som ni har förstått så blir det inte Ecuador denna gång. Hokus Pokus skall upp och bottenmålas och sedan blir det Galapagos.

-Allt i lager
för båt och
besättning!

- Se vårt sortiment, aktuella kampanjer
eller bläddra i vår katalog på
www.erlandsonsbygga.se

Solna	Kungens Kurva	Haninge	Sickla	Västervik	Göteborg
Vardagar: 9-19	Vardagar: 10-19	Vardagar: 10-18	Vardagar: 10-20	Vardagar: 10-18	Vardagar: 10-19
Lördagar: 9-15	Lördagar: 10-18	Lördagar: 10-15	Lördagar: 10-18	Lördagar: 10-14	Lördagar: 9-15
Söndagar: 10-14	Söndagar: 11-17	Söndagar: 10-14	Söndagar: 11-17	Söndagar: 10-14	Söndagar: 10-14

Tel: 010-722 20 00

www.erlandsonsbygga.se

också att även vi väntade sämre väder. Målet för dagen blev den lilla Fiskebyn Lastres som ligger i Asturien. Det var en jättesöt liten stad med hus klättrandes upp längs berget. Vi gick iland på kvällen för att se oss om och äta färsk bläckfisk. Även här förundrades vi över folkvimlet i denna lilla stad och fick till oss att vi även idag lyckats pricka in en festival. Mycket lugnare här dock. Men fyrverkeri blev det! Och det var första gången vi båda varit mitt inne i ett fyrverkeri. Raketerna sköts upp från bryggan precis innanför där vi låg så det blev verkligen att vända blicken rakt upp mot himlen för att se fyrverkeriet. Första parkett, kan man säga.

Från Lastres åkte vi, nästa dag, en kortare resa till Gijon. Där bunkrade vi mat och dryck och promenerade runt i den otroligt rena staden. Folk flanera runt längs vattnet samt inne på gågator i stan både dag som kväll. Många serveringar överallt och vill man handla så var det gott om affärer. Det var också mycket aktiviteter i hamnen med både kajaker, segelbåtar, sup:ar mm. Två nätter i Gijon blev det då det var en hel del regn.

Resan vidare var det grov sjö med jättestora vågor så båten gungade runt ordentligt i. Vi hade en speciell liten fiskeby i tankarna som mål men sjöhävningen och den grova sjön gjorde att vi fick ta oss till nästa by i stället. Också en söt fiskeby som heter Luarca och ligger i Asturien. Här var vi, för andra gången i Norra Spanien, enda gästande båten och fick lägga oss utanpå en fiskebåt. En jättecharmig by med en fantastiskt vacker gravplats uppe på en klippa. Nästa etapp blir vikar längst i Nordväst samt att vi kommer ut på Atlantsidan Spanien

Lata dagar på svaj

Härliga o avslappnande dagar utmed Spaniens nordvästra hörn. Flera nätter på svaj, promenader på sandstränder, rödvin i sittbrunnen och matlagning av det båten har på lager. Vi fick en härlig tur från Luarca till en vik med lång sandstrand norr om Viveiro. Nu har vi hamnat i Galicien. Solen sken några timmar under resans gång så det var bäst att njuta då vi för det mesta har haft det mulet och ganska svala vindar. Vi låg väl skyddade mot O och NO-vindar i vår vik. Ett 30-tal småbåtar låg i viken och

fiskade. Undrar om de fick något napp? Vi har försökt dörja hela vår resa utan resultat. Får försöka be om tips i nästa hamn troligen har vi fel beten på eller så går vi för fort.

Nästa dag låg vi stilla med båten men rodde in till stranden. Där fixade vi hjul i aktern av jollen så den blir lättare att dra upp långt upp på stranden. Därefter gick vi hela stranden fram och tillbaka med fötterna i vattnet. Självklart plockade jag vackra snäckor längs promenaden. Något bad blev det däremot inte. 18 grader i vattnet funkar inte för en badkruka som jag.

Efter två nätter i viken flyttade vi oss lite längre västerut till nästa stora vik. Där hittade vi en mindre ankringsvik som skyddade mot V-vindar. Innanför viken låg en liten by, Porto de Bares där det fanns fyra serveringar men ingen affär. Udden lite norr om byn är Spaniens nordligaste punkt. Det blåste en del när vi rodde in till byn. Jollen sköljdes upp på stranden o en massa vatten spolade över oss men vi tog oss iland och tittade oss runt en stund. På kvällen blev det Pad Thai till middag i sittbrunnen samtidigt som planer för nästa dag började ta form.

Ute på Atlanten!

Vi lämnade vår ankringsvik ganska tidigt på morgonen o siktade på att komma till A Coruna. Ett oväder är i antågande och vi behöver skynda på farten lite för att inte bli inblåsta, inregnade eller fastna i dimma. Vi rundade först Spaniens nordligaste punkt, Punta de Estaca de Bares, alldeles norr om där vi hade ankrat, innan vi fortsatte mot

SV, och någonstans här lämnade vi Biscaya och var ute på Atlanten.

Vi passerade en segelbåt som råkat ut för något och blev hämtad av spanska sjöräddningen. Självklart funderade vi på om den hade råkat ut för en Späckhuggare attack. Men den kan ju ha fått annat haveri runt rodret också. Tur att hjälpen kom till undsättning oavsett.

Det blev en resa på lugnt hav till skillnad mot all den grova sjön vi haft i flera dagar. Till sällskap har vi haft delfiner och olika havsfåglar. Vi tror att det åtminstone har varit havssulor men resten har vi inte lyckats artbestämma mer än de vanliga trutarna och måsarna. Efter en lång resa kom vi fram till A Coruna. Några båtar vi mött under resans gång hade också kommit dit. Hamnen och den stora hamnpromenaden var välskött och de var väldigt hjälpsamma på hamnkontoret. Sedan blev det promenad i kvarteren närmast hamnen. Jättevackra byggnader och vi förundras över spanjorernas disciplin att stanna vid rött ljus och vid övergångsställen. Både de som går och trafikanterna. Inhandling av

mat och dryck blev det också, bl a gambas och kummel. Dessutom fick vi hjälp i en fiskeutrustningsaffär med drag och tafs så nu hoppas vi få napp framöver. På kvällen gick vi ut och åt på en restaurang i de smala gränderna med ett myller av folkliv. Alla glada o skrattande o verkade njuta av livet precis som vi. Nästa morgon bestämde vi oss för att ta en lång etapp. Hade jättegärna stannat kvar o utforskat mer, för A Coruna tilltalade oss. Men väderprognosen ville något annat. Det blev tyvärr motorgång hela vägen då det först var stiltje o sedan vind rakt emot oss. Men det blev en riktigt behaglig och njutningsfull resa. Natthamn blev på svaj i en vik nära staden Muxia som ligger ut mot Atlanten. Till middag blev det gambas som vi köpte dagen innan.

Idag gick vi upp när det fortfarande var mörkt och vi lämnade så fort det började ljusna. Vädret har varit riktigt tråkigt med regn, låga moln o tidvis dålig sikt. Så

idag blev det dubbla tröjor o byxor plus seglarställ.

Vi passerade fastlands Spaniens västligaste punkt, Punto Cabo Tourinan, men den gick inte att fotografera då den låg helt insvept i låga moln. En stund senare passerade vi även Cap Finisterre som också kallas "Världens ände". Många som går pilgrimsvandringen till Santiago Di Compostella fortsätter även hit. En vandring som står på min "Bucket-list". Totalt förflyttade vi oss ca 61 NM, alltså drygt 11 mil idag och det tog 10 timmar. Det var en behaglig o omväxlande dag. Stop för natten blev i nationalparken Galician Atlantic Islands utanför Vigo.

Förkänsla av Karibien

Vi kom till Illas Atlánticas de Galicia på kvällen i torsdags och valde att lägga oss vid den sydligaste ön – Cies. Framför allt för att den var närmast Vigo där båten

skall ligga i hamn ett par veckor. Samt att ovädret lurade i nacken på oss. Efter att ha varit mer eller mindre ensamma när vi legat på svaj tidigare så var det en ovan känsla att behöva leta plats mellan flera andra båtar. Dessutom var det ett par tillstånd som behövde bekräftas innan vi kunde ankra utan risk för böter. Först behövdes tillstånd att navigera i nationalparkens skärgård o därefter tillstånd att ankra i den vik vi bestämde oss för. Detta gick att lösa på mobilen efter en hel del slitande i håret eftersom vi bara hittade information på spanska. När vi vaknade nästa dag låg dimman tät in över land och det såg nästan trolskt ut och väldigt vackert. Det tog någon timma o sedan tog solen kommando. Det blev nog den soligaste dagen på hela resan hittills. Vi tog jollen in till den otroliga stranden o det kändes som en för-

smak av Karibien. Vattnet var kristallklart och turkost o sanden kritvit. Nu tycker ju jag iofs inte om sand men måste erkänna att det var vackert. Vi promenerade fram och tillbaka på tre stränder och även på de tillrättalagda gångarna av antingen betong eller plank. Spanjorerna har verkligen ansträngt sig för att göra detta till en fin och lätt nationalpark som skall vara tillgänglig för alla. Vi blev imponerade över hur välorganiserat allt var. En strand vi kom till hade helt otroligt vackra stenar på en stor del av stranden. Jag älskar stenar och ville plocka fickor o kassar fulla, men fick nöja mig med att plocka upp i handen o hålla i några o sedan lämna tillbaka igen. Väl tillbaka i båten blev det Sup:ande för Jan, själv höll jag mig på däck för jag vet att jag skulle ramlat i en massa gånger i det 17-gradiga kalla vattnet. Däremot fick jag en fantastisk drink – hemmagjort sötvatten från watermakern. Det var den första efter en omfattande reparation hemma i Sverige. Vi testade nu att omvandla saltvattnet till sötvatten o det smakade gott. Blir perfekt för långa seglingar utan att komma in till land på 2-3 veckor. Efter två nätter i denna vik flyttade vi 1 NM söderut till nästa vik där vi låg still över dagen. Vi var första båt där på morgonen men när vi lämnade på eftermiddagen låg nog ca 20 båtar där. Varav 2 hade fullt party så att t o m Guardia Civil kom och pratade med dem. Lördag eftermiddag seglade vi in till Vigo för att ligga tryggt i de annalkande 12-15 sekundmeter samt kraftfulla regn som kom in på kvällen.

Nu väntar 3 dagar i Vigo innan hemresa på onsdag.

Bengt i Söderhavet -Huahine

Text och foto: Wim och Elisabeth van Blaricum, s/y Bengt

Huahine ligger runt 100 sjömil nordväst om Tahiti. En vacker, lagom stor ö med vänliga invånare. Här finns en stor by, Fare, där det mesta av öns verksamhet äger rum på huvudgatan längs havet. Mängder med folk ute, försäljning av allt möjligt (fisk, frukt, mat, prylar), en stor supermarknad, bank och ett par små affärer. Färjan och supplyskeppen lägger till alldeles utanför så det är lätt att få paket skickade hit från Tahiti. Lite längre bort finns ett litet torg med många olika 'snacks'. Två bensinstationer, apotek, vårdcentral, tandläkare och en mycket bra järnaffär finns också. Ett stort plus är dess-

utom gendarmeriet där man kan klarera ut ur Polynesien, något som inte är möjligt från Moorea. Allt finns inom gångavstånd från jollebryggan, även flygplatsen ligger nära.

Vi gillar Huahine, det är laid-back och inte så turistisk, vi trivs här och har besökt ön flera gånger och stannat länge. Innanför revet kan man ta sig till ett par fina ankarplatser såsom 'The Beach' (Baie Teapaa), Baie Haapu och Baie d'Avea. Man kan också ankra ute på revet om man hittar ett bra ställe utan allt för många korallhuvuden.

Från ankarplatsen vid Fare har man en underbar utsikt över den liggande gravida kvinnan som formas av bergknallarna och skogen till höger om Fare. Tittar du noga på bilden ser du henne.

Vid det lilla torget finns den allmänna pumpen där vi brukar tvätta upp lakan, örngott och hämta vatten till tvätt på båten. En dag, medans jag (Wim) satt i skuggan vid kajen och väntade på att få vrida ur tvätten träffade Elisabeth en kvinna, i paréo och med blomsterkrans i håret, som kom dit för att hämta dricksvatten. Damerna kom i samspråk, något som är ganska lätt här. Kvinnan bor med sin familj på andra sidan ön och där har de varken vatten, el eller internet. Allt de äter odlar de själva, el får de från solpaneler. Vatten hämtar hon varje dag, i två femliters dunkar, vid den allmänna kranen. Hon heter Margareta och hennes pappa var en svensk som bosatte sig på Huahine för många år sedan. Han gifte sig med en lokal kvinna och de fick många barn. En av Margaretas syskon heter Ingrid. Hennes pappa är den enda svensk som bosatt sig på Huahine.

Det finns en liten turistaffär bredvid restaurangen, Huahine Yacht Club (Happy Hour varje dag mellan 17 och 18), med en stor sortering bytesböcker. Elisabeth gick dit för att lämna några böcker och för att

kanske få tag på några svenska. Kvinnan i affären är mycket trevlig och pratsam så det tog en stund innan Elisabeth kom ut igen. Jag (Wim) satt som vanligt i skuggan vid kajen och väntade. Det blev inga svenska böcker men ett par stycken engelska romaner i stället. Eftersom Elisabeth frågade efter svenska böcker, det finns ett stort förråd med en enorm mängd böcker bakom affären, började de samtala om de 'svenska' avkomlingar som bor på ön. Huahine är inte så stort så alla känner alla. Margareta visste hon vem hon är. Inga av svenskens barn talar svenska men ett par skulle gärna vilja lära sig så om någon kommer med svenska böcker brukar hon ge dem till familjen så de kan bekanta sig med språket. Själv har hon sin mamma, 98 år, i Frankrike som hon besökte i somras.

Till Baie Teapaa är det ett par sjömil men strömmen, som har samband med hur hög dyningen är, kan vara upp till 2 knop. Den är alltid mot norr. Vid Baie Teapaa, också kallad för 'The Beach', finns ett fyrtal moorings som man kan använda utan kostnad. Ankra är inte att rekommendera

på grund av många korallhuvuden. Här håller Ziggy ordning på den fina stranden. Ziggy heter egentligen Phillippe och är en pensionerad fallskärmsjägare. Han har bott många år i Frankrike och har tjänstgjort i många länder där Frankrike har varit involverat militärt. När hans franska fru dog flyttade han tillbaka till Huahine och nu paddlar han till stranden varje dag med sin Faa'a och tar hand om besökare. Ziggy demonstrerar hur man öppnar kokosnötter, gör halsband av frö, leker traditionella lekar och visar var bananer och annan frukt finns att hämta. Den lilla halvön tillhör numera kommunen Huahine och man håller på att återställa den genom att röja undan jungeln och ta bort resterna av ett hotell (Hotell Hana Iti) som förstördes i en orkan för mer än 20 år sedan.

Vid Baie Teapaa kan man också ta sig in i den stora viken, Port Bourayne, som har förbindelse, genom en smal kanal, med Baie Maroe på öns östsidan. Det är en fin jolletur. Själva viken är djup med ett par privata moorings men som ger bra skydd

i dåligt väder. Ett par sjömil söderut finns Baie Haapu med en liten by. Även här finns ett antal moorings som man kan använda gratis men eftersom de inte underhålls föredrar vi ankring. Baie Haapu ger bra skydd mot oväder men fallvindarna här är inte att leka med. De är ibland så starka att båten lutar rejält och kaffekoppen ramlar i golvet. Byn är liten och lugn. Här observerade vi att folk begraver sina nära och kära i trädgården.

Längre söderut finns den vackra Baie d'Avea som är en populär ankarplats. Här finns ett vänligt hotell där man kan förtöja jollen och gå på Happy Hour. Själva viken består av sand och ger bra ankring, snorklingen är bra på revet. Från Baie d'Avea kan man inte ta sig längre söderut med båt. Det finns en markerad småbåtskanal till andra sidan som är runt en meter djup med många korallhuvuden, det är en fin tur med jollen. På andra sidan finns resterna av en helig plats, Marae Anini, som man också kan gå till från hotellet. Vi promenerade en

FLASKPOST från s/y Tai Pan

Ciao!

Just i skrivande stund seglar vi 3,2 knop i 5,5 knops vind mellan öarna Filicudi och La Salina, två av de sju Eoliska öarna norr om Sicilien, Italien, där vissa av öarna fortfarande har aktiva vulkaner.

För några veckor sen mötte vi Randivåg och Lira, två svenska båtar och JRSK:are i Olbia, Sardinien på väg hemåt från sina äventyr (se sid 48). Det är alltid kul att träffa andra svenskar på havet. Alf passade även på att byta pocketböcker med dessa salta seglare.

Nu har vi skiljts åt från våra kära seglarvänner på Fiesta II som vi hängt med hela vägen från vinterhamnen i Torrevieja och som valde att stanna kvar på Sardinien och vi fortsätter till vår vinterhamn på Sicilien, men så är det ju i seglarlivet. Vi kommer ju att ha fortsatt kontakt i framtiden.

På väg mellan Sardinien och Sicilien på Tyrrenska havet kastade vi i flaskpost (på riktigt) på koordinaterna 39°4.646 'N och 11°15.565 'E . Spännande att se om det är någon som får det! Vi väntar ivrigt på svar!

Fair winds från SV Taipan!

Jessica Karlsson

PS: Vår AIS är alltid på. Är det någon som ser oss och är i närheten så är Alf alltid villig att byta pocketböcker! Styrman (Jessica) har det lättare med sin läsplatta och tankar ner digitalt :)

FLASKPOST från s/y Ruth

Här kommer en hälsning från vår senaste segling från Bora Bora till Apia, Samoa. Vi blev hjärtligt mottagna och folk är väldigt glada att se seglare igen.

Här har inte varit en enda turist på 3 år på grund av mässling utbrott och Covid.

Vår nästa etapp går mot Wallis & Futuna och sedan Fiji.

Hälsningar

Bertil & Claudia Molander

FLASKPOST från s/y Sea Wind

Den 24 augusti lämnade vi Puerto Williams som under många månader varit vår "hemmahamn". Nu ska vi ägna de närmaste månaderna åt att utforska Patagoniens vilda kanaler och ta oss norr ut mot Puerto Mont.

Sea Wind är lastad till bredden med diesel och mat för här finns inga möjligheter att proviantera eller bunkra (nästa stopp för bunkring ligger ca 500nm bort). Här på södra halvklotet är det fortfarande vinter så vädret växlar rejält. En dag kan innehålla alla slags väder snö, hagel, regn, dimma och strålande sol.

Vi dagsseglar mellan olika ankringsvikar och får njuta av de mest spektakulära scenerierna både under väg och i ankringsvikarna. Snöklädda berg, glaciärer, vattenfall och vindpinade träd omger oss när vi tittar ut genom fönstret i byssan. Var dag har sin egna unika prägel och när vädret tillåter vandrar vi i den vackra, tysta omgivningen.

Har vi tur får vi se de stora, vackra kondorerna glida på vindarna ovan oss eller kanske några ångbåts änder som snabbt paddlar sig iväg. Livet i en liten segelbåt i Patagonien är ett liv väldigt nära naturen, vädrets makter och varandra.

Det här är vad vi älskar!

Susanne och Lasse Hellman
S/Y Sea Wind

ÖCKERÖ MARINMOTOR AB

MOTORSERVICE • INSTALLATION • FÖRSÄLJNING

Öckerö Hamn • +46 (0)31 96 92 56
www.ockeromarinmotor.se

Dax att byta motor!

Yanmar - Dieselmotorer i världsklass!

Pålitliga • Kraftfulla • Miljövänliga • Från 9- 440 Hk
Segeldrev- backslag- drev

Välkomna till en riktig Motorverkstad

Reparationer • Service • Reservdelar
Konservering • Motorbyte

Vi är en av Sveriges
LEDANDE
serviceverkstäder för:

Bengt i Söderhavet

-Om Raiatea

Text och foto: Wim och Elisabeth van Blaricum, s/y Bengt

Raiatea, förr också kallad Havai'i, var enligt legenderna den första ön som befolkades av vad vi nu kallar för polynesier. Människor från Sydostasien hade generationer tidigare emigrerat till Samoa, Tonga och vidare österut och nådde Maupiti runt år 800 efter Kristus. Namnet Havai'i valdes förmodligen för att de som kom hit hörde hemma på Savai'i på Samoa. På grund av Raiateas läge mitt i mellan Tahaa, Bora-Bora och Huahine blev ön ett centrum för makt, religion och kultur. Polynesier kallar Raiatea fortfarande för den heliga ön. Här finns många arkeologiska platser bland annat Taputapuatea som var den viktigaste Marae (helig plats) i den polynesiska kulturen. Här fanns helgedomar för kungar (ari'i) och präster (ta'ua) från Raiatea och är nu klassad av UNESCO som en World Heritage Site. Den ligger i en vacker vik på södra delen av ön nära den, nu, lilla byn Opoa som var det religiösa centrum. Här träffades de styrande kungar, chefer, präster och krigare för att samtala och kontakta förfäderna såväl som det offrades bland annat människor till de många gudar som fanns i den polynesiska kulturen. Det var Tabu för vanligt folk. Ute på revet finns en liten ö, Motu Oatara, som användes för olika saker. Kanoter som

kom hem från en lång sjöresa fick vänta här för att få tillstånd till att fortsätta genom Passe Teavamoa, det så kallade heliga passet, till Taputapuatea där man blev officiellt hälsad välkommen. Motun användes också för att döda kungens utomäktenskapliga barn och för att skicka hans fiender i exil på.

Som det brukar vara hos människosläktet var det mycket krigande mellan stammar och öar men till slut enades Raiatea, Tahaa och Bora-Bora under kung Puni i mitten av 1700-talet. James Cook var den första europé som besökte Raiatea 1769. Han återkom ett antal gånger, fick kunglig status och hade bland annat den på Raiatea födde men på Tahiti i exil levande polynesiska navigatör Tupaias ombord. Tupaias föll i onåd och blev skickat i exil till Oatara, förmodligen till en säker död, men flydde till Tahiti. Från början av 1800-talet inledde missionärerna sitt inflyttande och det var början av slutet för det polynesiska sättet att leva.

På öarna i Polynesien bodde många människor som levde sina liv såsom de hade gjort i hundratals år. Öarna ligger isolerade från omvärlden så det blev inte mycket 'nytt' utifrån. Verktygen var i princip samma som i stenåldern. När väl

den vita mannen i form av spanjorerna kom hit (till Marquesas) 1595 ändrades livet radikalt. Befolkningen decimerades på grund av sjukdomar, inte minst syfilis, som följde med spanjorerna. Ett antal djurarter introducerades, bland annat råttor, som hade stora konsekvenser för livet. Öarna annekterades så småningom av Frankrike och socker, vetemjöl och ris introducerades. Idag är de två stora hälsoproblem i Polynesien fetma och diabetes. På vissa öar är antalet cancerfall högre än vanligt, något som tillskrivas kärnvapenproven Frankrike gjorde i Tuamotus. Som alla koloniserare brukar göra gjorde även Frankrike den lokala befolkningen beroende av 'moderlandet'. Inte så svårt här eftersom polynesierna levde enligt 'Aieta Pea Pea', det gör inget, principen. På grund av denna livsstil har mycket av den polynesiska kulturen försvunnit.

I dagens läge har man börjat förstå att det är viktigt att ta hand om det förflutna och

En del av Marae Taputapuatea som är klassad som en 'World heritage Site' enligt UNESCO

av det som finns kvar av den polynesiska kulturen. Internet, sociala media, television och den stora mängd turister gör det inte lättare att behålla ens polynesiska ursprung fast alla uppträdande med sång, dans och musik gör att det kanske är enklare att behålla de delarna inför kommande generationer. De unga är vana vid internet och har andra krav på livet men familjesamhållningen är ändå stort här. De polynesierna i vår ålder som vi har träffat har ofta barnen utsprida över världen (Frankrike, NZ, AUS, USA, Kanada) men de kommer alltid hem en period till mamma, pappa och familjen på ön eftersom släktbanden är viktiga.

När vi går runt på historiska ställen i Sverige eller vilket land som helst kan vi inte låta bli att undra över hur vanligt folk hade det. Samhällen i Polynesien var mycket

Vi tog jollen till Motu Oatara där kungens fienden fick gå i exil. Dessutom dödades hans utomäktenskapliga barn här

organiserade och alla hade sin plats. Det fanns mycket som var tabu för vanligt folk och den styrande eliten hade all makt. Information i bland annat böcker och filmer brukar försköna förhållanden eller blunda för hur det egentligen var att leva för en vanlig människa då. Det hade varit intressant att kunna få läsa en dagbok skriven av en vanlig polynesier från till exempel 1400-talet. Tyvärr hade man inget skriftspråk så historierna och legenderna blev nedskrivna av framförallt missionärerna. Vi tror inte att livet som det egentligen var för vanligt folk stämmer överens med det vi har fått veta från böcker, filmer och turistinformation. Det är förstås likadant överallt. Det dagliga eländet som livet ofta är för en vanlig fattig människa verkar inte vara så intressant att beskriva. Det är kanske på grund av det amerikanska syndromet: allt som inte är plastic är 'fantastic'.

Från Raiatea gjordes många resor i dubbelkanoter och, i princip, koloniserades hela östra Stilla Havet av folk från ön. Enligt en av Maoris (polynesier från Aotearoa)

legenderna blev öarna, som vi kallar Nya Zeeland, koloniserade av Hiro, navigator, halv-gud och ledare av en expedition, som lämnade Raiatea cirka 1300 efter Kristus och som, dessutom, kom tillbaka för att berätta om det nya landet i söder. Maoris ser fortfarande Taputapueteas Marae på Raiatea som en helig plats och här hålls fortfarande sammankomster då och då. Columbus korsade Atlanten 1492 men vikingar, polynesier, araber och kineser hade gjort långa sjöresor långt innan. Dubbelkanoterna, vissa var större än Cooks skepp Endeavour, kunde transportera många människor, mycket last och klarade 120 sjömil per dygn. Navigering skedde med hjälp av det som naturen visade för navigatören, som hade en viktig ställning i samhället. Hans (aldrig hon) kunskaper fördes oftast vidare från far till son. Om du läser 'We, the navigators' från David Lewis (gratis som PDF på nätet) får man en viss insikt i hur de navigerade och vilka kunskaper de hade om bland annat vågor, stjärnor, moln och fågel/fiskliv i havet som alla användes

för att nå fram till nästa ö. På det här sättet seglade man till Samoa i väster, Hawaii i norr, Påskön i ost och Nya Zeeland i syd. Man kan undra var all kunskap om vilka öar som fanns i Stilla Havet kommer ifrån. När spanjorerna lämnade det Sydamerikanska fastlandet visste de att det fanns öar. Det hade peruanerna berättat för dem. Det gällde bara att hitta de. Vi har inte läst om kontakt mellan polynesier och folk utifrån. I deras sfär ingick enbart någorlunda regelbunden kontakt med andra öar som hade nästan samma kultur upptill runt 1000 sjömil hemifrån.

Kon-Tiki, solguden, som blev bortjagad från dagens Peru av Inkas, lämnade enligt legenderna Peru på balsaflostrar. Hans folk kom förmodligen till Marquesas och vissa öar i Australgruppen. Kon-Tiki härstamade från området runt Titicacasjön där det finns många Tikis som det finns nästan exakta kopior av på bland annat Fatu Hiva och Hiva Oa. Spanjorerna la märke till 'vita' människor när de kom till Marquesas 1595. Att navigera utan kompass eller sjökort kan man lära sig så länge man har kunskap om havets sätt att röra sig, himlakroppens rörelser, hur vinden blåser, molnen, hur fåglarna betar sig och tillgång till en bra mentor. Det finns, till exempel, fåglar som aldrig flyger mer än 20–30 sjömil från land och dessutom flyger tillbaka till det när solen går ner (Fairy Tern/Fetärna, Gygis Alba Rothschildi). En van observatör kan använda alla tecken naturen ger för att bestämma kursen till ön man ska till. Frågan är ju hur man visste att det fanns en ö under horisonten. Seglade de i väg på måfå eller hade navigatören kunskaper

om vart han skulle? Sådan information finns inte i böckerna. I 'We, the navigators' skrev Lewis ner vad de gamla navigatörerna berättade för honom, inte varför man seglade i väg i det okända. Man fick bara veta om nya öar om kanoten som varit där kom tillbaka. Information om kurs, vilka stjärnor att styra efter, vind och vågor, o.s.v. fördes därefter muntligt vidare till nästa generation navigatörer. Viss info om öar var hundratals år gammal och kanske bara besökta en enda gång.

Hur, till exempel, kunde Hiro veta att det fanns öar (Nya Zeeland) så långt söderut eller att det fanns land överhuvudtaget. Det är, även för dagens välutrustade segelbåtar, ingen lätt resa. En annan fråga är varför kanoterna aldrig seglade österut från till exempel Påskön. Enligt vissa polynesiska legender som vi fick höra på Rapa Nui befolkades Nya Zeeland från just den ön (Påskön). Enligt andra är det ovannämnde Hiro som nådde Aotearoa (Det långa vita molnens land) som första polynesier. Maoris har däremot också en annan förklaring för hur de kom dit. Enligt den legenden upptäcktes Aotearoa av Kupe, en polynesisksjöfarare, efter att ha följt efter en bläckfisk. Vem som anlände som första polynesier, och människa, till Aotearoa kommer vi förmodligen aldrig att få veta men legenderna är intressanta att ta del av. Holländaren Abel Tasman och hans skepps besättning var, i alla fall som vi vet, de första Européer som skådade det långa vita molnens land 1642. Han kallade det för Nieuw Zeeland efter den holländska provinsen Zeeland.

FLASKPOST från s/y Randivåg

Vi är nu på Ibiza med Randivåg. Sedan maj har vi seglat från vår vinterhamn i västra Grekland, till Italien och nu Spanien.

I Italien besökte vi "klacken", "hålfoten" och "tån" på Italienska stöveln. Sen Sicilien och Sardinien. De mer bortglömda delarna av Italien var mest intressanta, det fina badvattnet i Puglien, de små byarna i Kalabrien och den fina naturen och städerna på Sicilien.

Tyvärr var vi i Sardinien i augusti, när turistsäsongen var som hetast, så Costa Smeralda i den norra delen av Sardinien var bara ett virrevarr av båtar och folk. Trots det intressant!

Nu i september har vi utforskat Menorca, Mallorca och Ibiza - fina öar! Här är det fortfarande fullt av turister och segel- och motorbåtar, men det börjar tunnas ut. Snart fortsätter vi mot fastlandet på Spanien .

Hälsningar

Lisa och Sven-Gösta

Fyra JRSK-båtar möts på Sardinien

I augusti möttes fyra JRSK-båtar i Olbia på Sardiniens ostkust. Två av båtarna var på väg hem (Randivåg och Lira) och två på väg ut i världen. Vi satte oss i en park mitt i stan för att uppdatera oss om vägval och bra hamnar, så som vi seglare alltid gör när vi träffas! På bilden: Alf Karlsson från Taipan, Lisa Köhler och Sven-Gösta Rundqvist, Randivåg, Jerry och Jeanette Petersson, Fiesta II och Irene, Thomas och Skipper, Lira.

Foto: Jessica Karlsson från Taipan.

Båtfixaren
MARINT / ROSTFRITT

Telefon 0702-56 67 08

www.batfixaren.se

- Pulpit
- Badbryggor
- Tankar
- Targa bågar
- Peke
- Sprayhoodbågar med handtag

Anslagstavla

VARNING

Vi vill göra alla medlemmar i JRSK uppmärksamma på att inte anlita Eric Oosthuizen Gateway Nautica i La Linea, Spanien. Han gjorde ett reparationsarbete för oss i våras med byte av stödbock, axel och axeltätning. Nu står vi på varv igen efter ett stort läckage och det har konstaterats att

jobbet utfört av Eric var rena fuskjobbet. Vi har försökt nå honom för någon form av garanti eller kompensation, men han avvisar oss.

Roger Magnusson, Zutana

Klubbprylar:

Styrelsen har flaggor; vimplar och dekalering till försäljning. Kontakta Pia Fredriksson.

Följ oss på Facebook

JRSK finns också på Facebook: "JRSK Jorden runt"

Uppdatera din position på "Båtar på haven"

Du kan uppdatera din position med positionsappar för IOS och android, du kan mejla din position och du kan logga in och uppdatera nuvarande och tidigare positioner. Mer information på JRSK's hemsida Föreningen/Webbmanual och Långsegling/Positionsappar. Du måste vara inloggad för att se dessa sidor.

Gynna våra annonsörer

Bry dig om våra annonsörer, de bryr sig om oss! De ger ett viktigt bidrag till tidningen Varvet. Ska du utrusta din båt? Kolla gärna med annonsörerna, så att de åtminstone får chansen att vara med och lägga bud på jobbet. Då hjälper vi varandra. Dessa företag annonserar under 2022: Albatross Segel AB, Pantaenius, Båtfixaren, Öckerö Marinmotor, Erlandssons Brygga, Berthon Scandinavia (tid. Xlnt yachting) och Lundh Sails

Redaktionen

Lillemor, Kristina, Lisa, Inger och Laila.

Nytt material till Varvet

Skriv artiklar och spara texten i ett MS-word dokument utan formatering. Bifoga bilder **separat** i jpg-format, sänd med en bildtext eller en förklaring till vad bilden föreställer. Storleken på bilderna skall vara minst 1 Mb. Skicka materialet i e-post till varvet@jrsk.org senast nästa nummers deadline.

Upphovsrätten till insänt material är författarens. Insändande innebär ett tillstånd för redaktionen att publicera i såväl den tryckta som den digitala versionen av Varvet samt på föreningens webbplats.

Tidningen Varvet är en medlemstidning. Åsikter i signerade artiklar är författarens och behöver inte delas av redaktion eller styrelse.

VARVET

varvet@jrsk.org

I redaktionen

Inger Ludvig	0702-971639	Lillemor Billig	0730-923849
Lisa Köhler	0706-834466	Kristina Nilsson	0730-624501
Laila Kall	0720-04-0179		

Tidningen utkommer 4 gånger per år.

Annonspriser (per införande)

Nummer	Månad	Deadline	Antal inför.	Helsida	Halvsida
1	Mars	10 Feb	1	900 kr	550 kr
2	Juni	10 Maj	2	850 kr	525 kr
3	Oktober	10 Sep	3	800 kr	500 kr
4	December	10 Nov	4	750 kr	475 kr

Ordförande och ansvarig utgivare:
Mats Wängdahl
0703-281900
ordforande@jrsk.org

Vice ordförande:
Pia Fredriksson
0708-641924
v_ordforande@jrsk.org

Sekreterare:
Nils Andréasson
0705-984669
sekreterare@jrsk.org

Kassör:
Gunnar Frej
070-5271014
kassor@jrsk.org

I styrelsen ingår också en representant från redaktionen och en av klubbmästarna.

Övriga adresser:
webmaster@jrsk.org
webbredaktor@jrsk.org
tjejer@jrsk.org
klubbmastare@jrsk.org
varvet@jrsk.org

Returadress:
JordenRuntSeglarKlubben
c/o Gunnar Frej
Vitsippevägen 7
475 37 Bohus Björkö

SVERIGE
PORTO BETALT

Här finns loftet!

Albatross Segel AB
Backa Bergögata 2J, 422 46 Hisings Backa
Tel: 031-45 55 56, Fax: 031- 58 55 88
E-mail: info@albatrosssegel.se, www.albatrosssegel.se

Öppettider:
Vardagar: 8.00-17.00, Lunch: 12.00-13.00